

הבן הטיפש (מעשיה עתיקה)

מאיטלקית מרים דביר

פעם הייתה אם וולה שני בנים, אחד טיפש והשני פקח. הם היו אכרים עניים. הבן האחד היה כל כך טיפש, שאמו לא סבלה אותו, היא לא רצתה בו עוד על ידה. הוא גם לא רצה לעזור בבית. יום אחד אמרה אליו האם: "אני ופסקולינו הולכים לעבוד בשדה, אתה תשאר בבית. מה תעשה? סדר את הבית היטב, סגור את הדלת על מפתח, קח אותו ובוא לשדה. אני מבקשת, אל תאבד אותו. האם דברה על המפתח, אך הטיפש הבין שמדובר בדלת. הוא סדר את הבית, סגר את הדלת ולקח קרדום גדול, בו פרק את הדלת ושם אותה על גבו. כך הגיע אל האם ואל אחיו והבית נשאר פתוח. כמובן הגנבים לקחו את המעט שהיה להם: הספקה, מעט ציוד וחזיר שחוט. הם השאירו אותם באמצע אחת הדרכים, כל זאת כיון שהטיפש שבר את הדלת.

כאשר האם ראתה אותו עם הדלת על גבו צעקה: "הו אלוהים! הבית פתוח, פתוח לגמרי!" היא רצה מהר הביתה, אך היה מאוחר מדי, הגנבים כבר לקחו את הכל. אז האם נתנה לבן הטיפש מכות, חבטות, אך הוא צחק. "מה אתה אפילו צוחק?" "אה, אה, אמרת לי לשים את הדלת על גבי." כעבור כמה ימים אמרה האם: "אתה יודע מה תעשה? קנה קצת בשר כרס ובשל אותו." הוא אכן קנה בשר ושם אותו מבלי לרחצו אל סיר עם כל המעיים. בזמן שהבשר רתח, בדק הבן את התבשיל והמעיים התפוצצו ולכלכו את פניו. הוא שם את הקדרה על הרצפה ואמר: "לכלכת אותי, אז גם אני אלכלך אותך." הוא התפשט ועשה את צרכיו אל תוך הקדרה. כאשר האם חזרה הביתה היא מצאה חזירות גדולה והבית הסריח. כרגיל חבטה בבן, שצחק. אז האם אמרה: "לך וקח את הבשר ורחץ אותו בים." בינתיים חשבה: "יכול להיות שילך לים, ימות ולא ישוב." הבן הטיפש הלך והלך לרחוץ את הבשר בים, להפוך אותו לבן לבן. בינתיים עברה שם אוניה עם

נוסעים מעליה, אז הטיפש טלטל את הבשר באוויר ושאל מרחוק: "הוא לבן או שחור?" רצה לדעת אם הבשר נקי על מנת שיוכל לחזור הביתה. אך הנוסעים חשבו שהוא עומד לטבוע. "הו אלוהים! הצעיר הזה עומד לטבוע! מהר, מהר!" הם התקרבו על מנת להצילו, אך הוא רק רצה לדעת אם הבשר שלו לבן או שחור ויוכל לשוב הביתה. האנשים חשבו שזו הייתה הלצה טיפשית, כבדו אותו במכות. הוא חזר הביתה כולו מעור, לדאבון לבה של אמו, שאמרה לו: "מחר עליך להביא לנו את הארוחה אל השדה." למחרת הכין הטיפש את הארוחה ועטף אותה במפית ויצא לדרך על מנת להביא אותה לאמו ולאחיו. כאשר הלך ראה צל מתחת לרגליו ושאל: "אחי אתה רוצה לאכול? כן?" הוא ראה שגם הצל הנהן בראשו, אז שם את הארוחה על הארץ, פתח את המפית ואמר: "איך, אתה תמיד שם, אתה מתבייש ממני? בסדר, אלך על מנת שתוכל לאכול לבד." הוא השאיר את האוכל על הארץ והלך. עברה שם איזו חיה או איזו נשמה מן הגהינם ואכלה את הארוחה. הבן

הטיפש חזר כאשר השמש עמדה כבר לשקוע וראה את הצל מן הצד האחר והמפית ריקה, אז אמר: "אתה עושה כאילו לא אכלת את הארוחה, לכן אתה בצד השני? אחי, אני יודע שאכלת." בבית מצא את האם והאח מרוגזים ומתים מרעב ושוב קבל מכות מן האם. אחרי כמה ימים אמרה אמו: "אתה יודע מה תעשה? לך לאסוף קצת זרדים." בינתיים חשבה: "נקווה שילך אל היער, יפגוש שם חיה פראית או נחש ויאכלו אותו ויורידו לו את הרגליים." כך הלך הבן הטיפש אל היער, שם מצא על הארץ כמה תיקים מלאי מטבעות כסף. והוא חשב: "אמא אמרה שעלי לאסוף זרדים ולא תיקים היום. מה יש כבר לעשות עם הכסף הזה, אמא הרי בקשה עצים זרדים." והשאיר את התיקים על הארץ. הוא הלך עוד קצת ומצא נערות ישנות ערומות לגמרי, כולן חשופות. הוא החל לאסוף עצים וכסה את הנערות מסביב בענפים, גם על מנת שתהיינה רעננות ונקיות. הן ישנו ואף אחד לא יוכל לראותן. אלה היו למעשה ארבעה פיות, הן בדיוק גרמו למציאת התיקים עם הכסף. בזמן שהן

ישנו הוא צחק. לבסוף אסף ערמה גדולה של זרדים. בינתיים הפיות התעוררו. אמרה הראשונה: "הו, מי עשה לנו זאת?" אהא, זה אני!" ענה הבן הטיפש והלך לו.

בבית אמר אל אמו: "מצאתי תיקים מלאי כסף ביער, אך לא לקחתי אותם, כי את בקשת עצים!" "מה?" אמרה האם "אין לנו אף לירה בבית, גרמת לי שיגנבו את הכל ולא לקחת את הכסף?" ושוב הרביצה לו. לאחר זאת אמרה: "מחר תלך לשם, יכול להיות שיהיה לך מזל ותמצא דבר מה אחר." למחרת חזר הנער המסכן אל היער ופגש שוב את הפיות. אמרה הראשונה: "אלוהים, חזרת שוב?" והוא ענה: "אמא אמרה לי להיות כאן." אך הפיות ידעו שהאם רצתה שימות. הראשונה פנתה אל השנייה ושאלה: "את, מה תתני לו?" אמרה השנייה: "אהא, אני אעשה שכל מה שיגיד יתגשם." אז הוא עלה על עץ על מנת לראות שבאמת יקרה משהו ואמר: "אני רוצה לעשות נסיון. בשם אלוהים, עשי שאתהלך עם העץ." הוא התיישב לו בין הענפים והעץ החל ללכת מעצמו. הנער היה

מוקסם, דבר שיצא מפיו אכן קרה באמת. בזמן ביושבו על העץ המתהלך, עבר מתחת לארמון של בת ברונית אחת. היא בדיוק הסתכלה מן המרפסת וכאשר ראתה אותו החלה לצחוק "אוהו, אוהו!" הנער התרגז ואמר: "הצחוק הזה שלך יכול לגרום לך להריון." כך נעשתה הרה והיא ילדה שני בנים. אביה רצה לדעת מי הוא האב, אך בתו לא ידעה להסביר לו.

אז קרא הברון להרבה אנשים על מנת לראות אם הילדים יסכימו מרצונם שמישהו יקח אותם על הידיים. כולם התאספו, אך הילדים לא התרפקו על אף אחד. השמועה הגיעה גם אל אוזני הבן הטיפש, שאמר אל אמו: "את רוצה לראות שגם אני אלך לשם?" "הו, מטומטם אחד, מבולבל, לך, לך, כך יהרגו אותך ולא תהיה עוד." כך אמרה האם. הוא הלך לו וכאשר הילדים ראו אותו קפצו עליו בשמחה. אולם הטיפש היה כולו מלוכלך עם נעליים קרועות לגמרי ובמכנסיים עם טלאי על הישבן. תתארו לכם, הוא הלך אל ארמון של ברון ודווקא הילדים האלה עלו על זרועותיו. הברון רצה להרוג

את בתו, כי התחברה אל הטיפש הזה, נקלה וחסר ערך. הוא רצה להרוג גם את הילדים. לאם הברונית נשבר הלב, אז לקח הברון חבית גדולה, שם בתוכה סל קטן עם שתי עוגיות, דבש, תאנים, ערמונים, שזיפים וקצת חלב. הוא הכניס אל החבית את בתו, את הטיפש ואת הילדים וזרק אותה אל הים. החבית התנודדה, אך המים חדרו פנימה וכבר הגיעו עד הברכיים.

בת הברון אמרה: "איש נכבד, איך קרה שנכנסתי להריון? תגיד לי את האמת. אני לא אעשה לך שום דבר. ננסה להציל את הילדים האלה, שלא חטאו."

הטיפש לא רצה להגיד לה שום דבר, אך בקש מן התאנים בתמורה. היא נתנה לו תאנים והוא אכל אותם, אך לא רצה לספר לה דבר. בינתיים הגיעו המים עד הצוואר והם החזיקו את הילדים מעליהם, כל אחד ילד אחד. ושוב היא דברה: "אתה רואה שאנו טובעים? תגיד לי את האמת." והוא ענה: "את זוכרת את הפעם ההוא? את יודעת מי אני? אני האיש שישב על עץ, שהתהלך מעצמו ובזמן שעברתי מעל ביתך צחקת." "הו אלוהים, אני

זוכרת!" "אז אמרתי לך שעם כזה צחוק תהיי הרה וכך נכנסת להריון, כך בדיוק." "מי אמר לך לעשות כך? מי אמר?" "אה, בתולות אמרו לי זאת, משום ששמרתי עליהן נקיות והן עשו שכל דבר שאומר, יתגשם." "ולמה שלא תאמר שעלינו לצאת מן המים?" "אה, לא, לא, לפני כן עליך לתת לי קצת חלב." והיא נתנה לו, הוא שתה ושוב לא רצה להגיד דבר. "מהר, מהר!" צעקה הצעירה. "לא, קודם תני לי מן הדבש," והוא אכל אותו, אחרי כן גם את השזיפים, את הערמונים, כל אשר היה בסל ועדיין לא רצה לדבר. "הו אלוהים, מהר!" התחננה הצעירה. "בסדר, אעשה לך את הטובה. בשם אלוהים, נצא מן המים, נלך על הכביש." מיד יצאו מן המים בריאים ושלמים.

בת הברון חשבה שהוא צריך להיות קוסם, אחד שעל הרגליים ולא יכול להיות שלטיפש יהיו כוחות כאלה. והיא אמרה: "למה לא תאמר שיופיע ארמון יפה יותר מזה של אבי?" "אה! את רוצה אפשרות כזאת? לא, עליך לתת לי עוד אוכל." והיא נתנה לו. אז הוא לקח מקל, שם אותו על האדמה והנה נולד

ארמון יפה יותר מזה של חותנו, אפילו מול אותו
ארמון, כולו פנינים. בת הברון חשבה בינתיים: "מה
עלי לעשות על מנת שיהיה פקח?" והיא אמרה לו:
"מדוע לא תגיד שאתה רוצה להיות יותר פקח
מכולם?" והוא אכן אמר זאת והפך באמת לחכם
ונבון. לאחר מזה ספר על כל הצרות שעבר עם אמו
והם הלכו ביחד על מנת להתפייס אתה. גם עם
הברון התפייסו, הם ספרו לו את הסיפור עם העץ
הקסום ואיך הוא זרק את הקללה על בתו והיא
הפכה הרה, לא משום שהכיר אותה, משום כלום
לא, משום שהייתה לו היכולת, שהפיות נתנו לו.
אנחנו נמצאים כאן והם שם.